

ПРО ВІДСУТНІСТЬ ІНТЕРЕСУ ДО НАВЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Неля Дука

*спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист
Технологіко-економічний коледж
Білоцерківського національного аграрного університету*

Автор статті намагається привернути увагу педагогів, батьків їх вихованців до важливої проблеми сучасної молоді, коли інтерес до навчальної діяльності притуплюється або зникає, а отже має негативний вплив на подальше життя молоді людини. Як не допустити цього? Від кого це залежить? Відповіді на ці питання знайдете у пропонованій публікації.

З наукової точки зору проблема відсутності інтересу до навчання виникає при нестачі необхідної мотивації.

Мотивація – це те, що рухає людиною, змушує її досягти поставленої мети.

Таким чином, підсумком формування мотивації учня, студента є результати навчальної діяльності, успішність. Відсутність мотивації до навчання часто веде до стійкої неуспішності та інтелектуальної пасивності, що у свою чергу призводить до порушень поведінки, хибних захоплень, шкідливих звичок тощо.

Серед психологічних причин неуспішності студентів є такі їхні особистісні якості:

- низький самоконтроль і недостатня довільність психічних функцій;
- недисциплінованість і неорганізованість;
- несистематична самостійна робота, що знижує її ефективність;
- лінощі, пасування перед труднощами, схильність до шкідливих звичок;
- емоційна нестабільність і високий рівень тривожності;
- відсутність усвідомлення своєї ролі в якості студента;
- наявність прогалин у знаннях;
- завищені вимоги без урахування об'єктивних можливостей підлітка.

Важливе місце у подоланні вказаної проблеми є виховання у студента звички до самоконтролю.

Що ж таке самоконтроль? Самоконтроль – це визначення відхилень програми самовиховання від поставлених завдань з наступною корекцією програми або поведінки особи. При цьому самоконтроль забезпечує підпорядкування різних видів діяльності, в тому числі і навчальної, мотиву самовдосконалення. Особлива роль в цьому відводиться педагогу, куратору, психологу, який, спостерігаючи поведінку юнака чи дівчини, здатний коригувати поведінку, підказувати шляхи і способи виправлення помилок, забезпечувати систематичний самоконтроль з боку студента, здійснювати критичну оцінку вчинків поведінки шляхом самозаохочення і самопокарання.

Самозаохочення і самопокарання – емоційне підкріплення оцінки здійснених вчинків, свідчення достатньої і навіть високої свідомості молодої людини. Якщо самозаохочення - усвідомлення власних успіхів, то самопокарання – усвідомлення своєї неуспішності, нездатності досягти бажаного результату. Контроль педагога в обох випадках має ставити завдання збалансувати поведінкову реакцію студента, щоб захистити як від оманливого марнославства, так і невиправданого самоприниження особистості.

Зупинимось на причинах відсутності інтересу до навчання. Часто студенти не можуть змусити себе врешті-решт сісти за навчання. Однією з причин цього є занадто тривала участь у соціальних мережах та непомірне захоплення комп'ютерними іграми. Допомогти позбутися цього синдрому можна лише при взаємодії батьків і педагогів, шляхом систематичної уважної роз'яснювальної роботи з молодого людиною.

Для тих, хто працює з молоддю, завжди гостро постає проблема недисциплінованості.

Недисциплінованість – це негативна морально-вольова якість особистості, яка виражається в невмінні або небажанні організувати свою поведінку відповідно до суспільних норм та вимог.

На мою думку, причинами недисциплінованої поведінки студентів є:

- відсутність чіткої системи організації робочого дня, дозвілля, допомоги батькам, виконання певних обов'язків в сім'ї;

- відсутність чіткої системи у здійсненні навчальних завдань, виконанні навчальної програми при вивченні окремих тем з навчальних дисциплін, підготовці до заліків та екзаменів;

- недостатня участь у суспільно корисних, громадських та волонтерських заходах;

- недостатнє задоволення студентів у науковому, гуманітарному, спортивному розвитку;

- недостатнє врахування педагогами психологічних особливостей молоді взагалі і кожної особистості зокрема;

- незадоволеність студентів рівнем взаєморозуміння з педагогами;

- часте непокарання порушників дисципліни;

- відсутність цілеспрямованості та інтересу до навчальних дисциплін;

- неправильне виховання з боку батьків, згубний вплив непевного оточення.

Однією з проблем для багатьох вихованців є лінощі. Наявність цієї вади має підказати педагогові напрями його особливої уваги.

Лінощі – це відсутність мотивацій для вчинків, активної поведінки, це відсутність чи нестача працелюбства, надання переваги необтяжливому дозвіллю над трудовою діяльністю. Лінивою стає та дитина, чийі бажання в ранньому дитинстві турботливо і упереджено задовольняють батьки. Дитина легко звикає наказувати, капризувати, вимагати до себе уваги дорослих. Але на студентській лаві атмосфера безтурботного і безпечного дитинства завершується, і молода людина зазнає стресу від проблем, які виникають у процесі навчання. Які шляхи вирішення цієї проблеми? Доброзичливе і водночас вимогливе ставлення до юнака чи дівчини, що супроводжується неодмінною вірою в можливості подолати цей недолік, як з боку педагога, так і з боку дитини і її батьків.

Досить часто виникає питання, наскільки часто слід надавати час для дозвілля.

Кожен підліток, як правило, любить розважатися, проводити вільний час серед однолітків, займатися улюбленою справою. Ті розваги, які допомагають інтелектуальному, морально-етичному, естетичному, фізичному розвитку студента, звичайно, схвалюються. Але слід звернути увагу на наявність шкідливих звичок, які часто-густо панують у студентському середовищі.

Ніколи не буде зайвою розмова про шкідливість тютюнопаління. Якщо сон позитивно впливає на розвиток інтелекту, то паління загальмовує розумові здібності молодшої людини. Всім відомо, що алкоголь здатен зруйнувати мозок людини, причому дуже швидко. Але, як виявилось, швидко вбити інтелект здатне і тютюнопаління, яке є другою з найдавніших звичок людини. Спостереження доводять, що молодь масово піддається цій шкідливій звичці не тільки в місцях дозвілля, але і під час навчання. Думка про сигарету пагубна, оскільки вона знижує концентрацію уваги на занятті, примушує молоду людину втрачати контроль над вчинками, спонукає до байдужого ставлення до самодисципліни, самооцінки. Проблемою для деяких студентів є відмова від алкогольних напоїв. Тим часом алкоголь вбиває клітини мозку, викликає звичку не до навчання, а до легковажного відпочинку.

Отже, які ж шляхи підвищення інтересу до навчання?

Студентам насамперед необхідно подбати про:

- самовиховання і розуміння того, що вчитися потрібно для себе і свого майбутнього;
- шанобливе ставлення до батьків, педагогів, брати до уваги їхні поради;
- сказати «ні» недисциплінованості, неорганізованості;
- дотримання чіткої системи навчальної діяльності;
- участь у різноманітних заходах, які всебічно розвивають особистість;
- відсутність шкідливих звичок;
- професійну підготовку, яка забезпечує основи майбутньої професії.

Важливе завдання педагогів: надавати допомогу, координувати дії батьків і дітей, всілякими способами сприяти підвищенню свідомого ставлення до навчання, розвивати інтерес до професії. Педагог має подбати, щоб створити умови, в яких молодій людині захочеться досягати успіху, вчитися з інтересом, а саме:

- виявити причини низької мотивації;
- вжити заходів, щоб сформувати навички навчальної діяльності, якщо вони не сформовані і відкоригувати їх, якщо допущено помилки;
- вимагати дієвості самоконтролю з боку студента;
- забезпечувати позитивну оцінку навчальної діяльності при найменших проявах успіху;
- подбати про взаємодію з батьками у налагодженні успішної життєвої діяльності;
- використовувати різноманітні засоби заохочення, активізації діяльності студента;
- створювати довірливу атмосферу, забезпечувати взаєморозуміння, взаємоповагу в стосунках між педагогом, студентом і батьками.

Література

1. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: - 2-е вид., переробл. і доп. / - Київ: Видавництво Ліра-к, 2016. – 285 с.
2. Педагогічна майстерність: Підручник/ І.А. Зязюк, Л.В. Кримушенко, І. Ф. Кривонос ті ін.; За ред. І.А. Зязюка. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: СПД Богданова А.М., 2008.-376 с.